

Ministerstvo životního prostředí

Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence

Vršovická 1442/65

100 10 Praha

**Vyjádření v rámci zjišťovacího řízení podle zákona č. 100/2001 Sb.
k záměru „Nový jaderný zdroj SMR v lokalitě Temelín“
(kód MZP528)**

Prostudovali jsme si Oznámení záměru „Nový jaderný zdroj SMR v lokalitě Temelín“, které pro oznamovatele ČEZ, a.s. zpracovala firma Jacobs Clean Energy s.r.o. Cílem záměru je stavba a provoz nového jaderného modulárního reaktoru (nebo dvou?) vedle areálu JE Temelín o instalovaném výkonu do 500 MWe.

Zasíláme k tomuto své vyjádření v souladu s § 6 odst. (7) zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí:

a) Není vůbec jasné, jaká z dosud neexistujících technologií se posuzuje, předložené povídání hovoří o jaderném bloku s jedním nebo dvěma reaktory o celkovém výkonu do 500 MWe, technologie může být jak varný reaktor, tak tlakovodní.

Každá z technologií modulárních reaktorů, o kterých v době zpracovávání podkladů pro zjišťovací řízení, uvažoval investor, má jiné parametry a tedy jiné dopady na životní prostředí a zdraví lidí. Vývoj ani jedné z nich pak nebyl dotažen do konce, jsou v různé fázi rozpracovanosti, kdy k realitě je ještě poměrně daleko. Ze čtyř popisovaných modelů navíc byl již vývoj reaktoru NUWARD od francouzského Framatome (EdF) zcela zastaven. U reaktoru Rolls-Royce SMR je pak popisován chybný instalovaný výkon 498 MWe, sám výrobce uvádí 470 MWe..

Zahájit v takové situaci proces EIA svědčí o výrazné erozi tohoto jinak užitečného nástroje, tentokrát pod vedením Ministerstva životního prostředí, které zahájení nemělo připustit. Absenci konkrétních údajů pak předložená práce nahrazuje obecným povídáním o štěpné reakci a fungování jaderných reaktorů, patrně aby budila zdání odborného posouzení.

b) Oznámení používá záměrně matoucí název SMR pro záměr, který má mít instalovaný výkon až 500 MWe a správně patří mezi reaktory označované jako střední

Zaužívaná kategorie velikostí reaktorů podle Mezinárodní agentury pro atomovou energii nám říká (<https://www.iaea.org/newscenter/news/what-are-small-modular-reactors-smrs>), že jako malé (modulární reaktory) lze označovat ty do výkonu 300 MWe. Reaktory o výkonu 500 MWe, kam se svými 470 MWe patří i ČEZem vybraný vyvíjený typ od Rolls-Royce, patří již do kategorie středních reaktorů. Pokud tedy investor neměl pod zkratkou SMR na mysli spíše Smart Marketing Reactor.

c) Zdůvodnění umístění záměru (B.1.5.) popisuje vybranou lokalitu Temelín z hlediska dostupnosti potřebných ploch a infrastrukturních a provozních vazeb s Jadernou elektrárnou Temelín. Nijak se nevěnuje nepotřebnosti tak vysokého elektrického výkonu v této lokalitě.

Že těsná návaznost na areál jaderné elektrárny Temelín může investorovi zjednodušit přípravu a stavbu prototypového reaktoru je nabíledni. Na druhou stranu z energetického hlediska zde umístění dalšího tak velkého (až 500 MWe) zdroje nedává smysl a mělo být i v dokumentaci odůvodněno. Pokud již dnes stávající dva reaktory Jaderné elektrárny Temelín dodávají cca 16 TWh elektřiny ročně, spotřeba elektřiny na území

Jihočeského kraje je maximálně 3 TWh ročně. Tedy ani ne pětina z vyrobeného množství, zbytek je nutné transformovat a přenášet do jiných oblastí České republiky i zahraničí za nemalých ztrát.

Při uzavírání tendru na nové jaderné reaktory v Dukovanech má být korejskému dodavateli KHNP slíbena možná objednávka dalších dvou reaktorů v Temelíně cestou opce výměnou za celkově nižší cenu dodávky. Při výkonu 1200 MW na reaktor by tyto v lokalitě Temelín mohli vyrobit dalších cca 19 TWh elektřiny. Proto umístění dalšího středního modulárního reaktoru je v tomto místě z energetických důvodů zcela nadbytečné.

Aktualizace Státní energetické koncepce ČR, citovaná ve zdůvodnění potřeby záměru (B.1.5.1.2.) nebyla vládou přijata.

d) V okamžiku, kdy není hodnocena konkrétní technologie, jen zvažováno několik možných různorodých teoretických konstrukcí a tyto ještě nemají dokončený vývoj, jsou popisy kontejnmentu (B.1.6.2.1.1.) či bezpečnostních a ekonomických charakteristik (B.1.6.2.1.4.) reaktorů zbytečně matoucí.

Popsat a zhodnotit bude možné a nezbytné až technologické řešení konkrétního vybraného typu reaktoru a ještě po dokončení jeho vývoje, během něhož se ještě řada parametrů může změnit. Patrně jde po rozhodnutí ČEZ uzavřít strategické partnerství s firmou Rolls-Royce Limited již jen nadbytečnou připomínku, ale v případě volby varného reaktoru by bylo nezbytné připravit a přijmout i novelizované předpisy k zákonu 263/2016 Sb. (atomový zákon). Viz (B.1.6.2.2.1.).

e) Údaje o výstupech v části B.III. jsou postavené na předpokladech, nikoliv faktech. Bez výběru konkrétní technologie, která bude vyvinuta a licencována nelze věrohodně hodnotit dopady na jednotlivé složky, jak je definuje zákon

Je-li však zmiňováno, že bude muset dojít k úpravě různých limitů pro odběr či vypouštění vod atd. je jasné, že dopady budou muset být konkrétně spočteny a položeny. To ale nyní nelze.

f) Předložené Oznámení pomíjí možné synergické dopady se záměrem Hlubinného úložiště vycoseradioaktivních odpadů, přestože stavba podzemní laboratoře, pokud by tato lokalita byla vybrána, bude v souběhu se stavbou modulárního reaktoru.

Správa úložišť radioaktivních odpadů hledá místo pro stavbu konečného hlubinného úložiště, přičemž lokalita Janoch jen nemnoho kilometrů vzdálená o uvažovaného umístění modulárního reaktoru je jednou ze čtyř uvažovaných. Podle harmonogramu SÚRAO, jakkoliv je optimistický by pak ve vybraném místě mělo po roce 2032 dojít k zahájení hloubení podzemní laboratoře, na kterou naváží další stavby. Veškeré synergie by měly být zohledněny i při posouzení záměru modulárního reaktoru.

Závěr

Vzhledem k výše zmíněným zásadním nedostatkům předloženého Oznámení, zejména pak k dosud prakticky neexistující technologii, která má být posouzena na základě jen odhadnutých či vyfabulovaných údajů, požadujeme, aby Ministerstvo životního prostředí proces hodnocení záměru „Nový jaderný zdroj SMR v lokalitě Temelín“ zastavilo.

V Českých Budějovicích 19. prosince 2024

Jménem Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

Edvard Sequens